

Nro. 7. és 8.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Pénteken October 12-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

A' Felséges Urunk és Aszszonyunk Belső Aus-
triafelé való utazassok felől, tudósítások érkeztek
Stiriából. Ezek szerint a' múlt hónap' 18-kán
értek ő Felségek Stiriának határaitra, Wildalpeu-
be. Az nap és a' következő napon halászat-
tal és zerge (vad ketske) vadászattal töltötték ide-
jüket, mellyeket az Admonti igen érdemes Ab-
bás tartott az ő Felségek kedvéért. Mind kettő
ő Felségeknek nagy gyönyörüségekkel ment vég-
hez. Ő Felségek drága keresztel és gyűrűvel mél-
toztattak megajándékozni a' tisztelt Fő Papot.
Sept. 20-kán tovább indultak ő Felségek Eisen-
arzt felé. A' Reiflingi és Hiflauri vízi rostélyokat
(mellyekkel a' vizen lejövő fát kifogják (Rechen)

megszemlélték, a' melly utolsó helynél nagy tisztelettel fogadták ő Felségeket a' magok módjok szerint a' Bányászok. A' következett napon az értzbányáknak megnézegetésekkel töltötték idejeiket, 's oda való kimenetelek közben azon úgy nevezett Császár' asztalát is megnézték ő Felségek, mellyet itt egy igen szép helyen még a' halhatatlan emlékezetű Maria Thrésia', a' Felséges Urunk nagy anyja' számára, készítettek volt. Az nap délután *Leoben* felé tovább indultak, a' hol 22-dikben reggel az ott lévő nevezetesebb épületeknek és institutumoknak megnézegetésekben foglalatoskodott Császár ő Felsége, 's a' honnét végezetre, minekutánna Mária Császári Fő Hertzegaszszony, a' ki Felséges Szülőit eddig elkísérte, azoktól elválván Béts felé vissza indult volna, útjokat *Judenburg* felé tovább folytatták ő F.gek, a' hol a' Kaszármákat, betegek' házát, élésmagazinumokat, Tanátsházat, oskolaépületet megnézegetni, 's azoknak és a' falusi és városi lakosoknak állapotjuk felől gondosan tudakozódni, méltóztattak. Kegyesen elfogadta Császár ő Felsége a' Judenburgi Kerületben találtató kövek' és plánták' gyűjteményét, 's az úgyan ott lévő ruházat és egyéb szokásbéli tárgyaknak lefestett példazmányait, mellyek ott ő Felségének béajánltattak. ~~Az~~ elsőket Bétsbe a' maga Természeti-Kabinetumába hozattatni parantsólta ő F.ge. A' következett napon Stiriának ezen részét elhagyván, Karinthia felé tovább indultak, hogy kegyes jelenlétekkel ezt is szerentséltessék ő Felségek, a' honnét Stiriába ismét vissza tervén, 30-dikban Graeczbe értek ő Felségek, a' hol a' Mágistratustól és egy kiválasztott Polgárigyüleke-

zettől az örvendezésnek és tiszteletnek leg eleve-
nebb kinyilatkoztatásával fogadtatván, a' város-
ba egy gyözedelmi kapú alatt tartották bemenete-
leket. Az utzákon és piatzokon mindenütt az ő
Felségeket látni kívánó sokaságtól vétettettek kö-
rül ő F.gek, a' melly az ország leg jobb atyját
és leg kedveltebb anyját tiszta szabad szívből
származó, szünet nélkül való *éljen* kiáltással tisz-
telte. Még az nap audientziára botsátották ő
F.gek magok eleibe a' tartomány és város Elöl-
járóit.

Néhai Medgyesi *Somogyi János* Magyar Or-
szági Pro-Cancellarius megbóldogúlt Úr Eö Ex-
cellentiajának nagyra született fiát Medgyesi *So-
mogyi József* ifjú urat, Cs. K. Kamarást, Tek. Ne-
mes Vass Vármegyének egyik érdemes Vice No-
tariusát, mind tulajdon talentomira, és jeles ma-
ga viseletére, mind főképen megbóldogúlt édes
attyának tündöklő érdemeire és hasznos szolgál-
latjaira való tekintetből, a' Fels. Kir. udvari Ma-
gyar Cancelláriához, *honorarius Concipistának*
resolválni méltóztatott Fels. Urunk.

Az 1800-ban kiadatott öt forintos Bankoczé-
dulákra nézve olyan Felséges Rendelés jött-ki,
hogy ezek még tsak a' jövő Januarius' végéig fo-
rogjanak közkézen; Februarius 1-ső napjától fog-
va Julius utolsó napjáig tsak a' Bankó-Kassákba
váltattassanak-bé; ezen időszakasznak eltelése
után pedig, u. m. a' jövő 1811-dik esztendő' Au-
gustusának 1-ső napjától fogva számlálván, azon-
túl bé se váltattassanak.

Felséges Urunknak ilyen Pátense jött-ki: —
„Mi Első Ferentz, s. a. t. Minthogy az 1788-
dik esztendőtől fogva, mikor az eddig fennállott

közönséges Vámlaistrom törvényesen meghatározatott, a' kereskedés más útra tért, és az eladó portékáknak mindenféle árrokat fontos változás érte: errenézve mi a' jelenvaló időbéli környúlállásokhoz és a' Státus állapotjához mérsékeltetett Vám-Laistromnak béhozattatását jónak lenni találtuk, oly veggel különösen, hogy az által önnön szerzeményeink, a' hazai szorgalmatosság, és kereskedés, minden módon még hathatósabbban buzdittassanak, és segittessenek. Azon Rendelések, mellyek által 1784-től és 1788-tól fogva minden külső országi nem elkerülhetetlenül szükséges portékák a' kereskedésbéli tárgyak között kivétetődtek, jó következésseik által a' magok hasznokat meg mutatták. Ehezképpest meghatároztuk, hogy ezen Rendeléseknek további fenntartattatásokat ne' tsak szorossan megparantsóljuk, hanem azoknak, a' belső boldogságnak előmozdittatása és a' nemzeti gazdagságnak feljebb való emeltetése végett, még jobban kiszélesítsük. Hogy azonközben ezt a' szélesen kiterjedő, sok águbogú, öszszebonyolodott, 's a' Státusnak és magános embereknek hasznokhoz illy sokféleképpen befolyó nemzeti gazdálkodást annál hamarább lábra állithassuk, 's annak még is minden részeit érett megfontolással való tökéletességre vitessük, ugy intéztük el a' dolgot, hogy ez az új Vám-Laistrom, systemaszerént való rendel részenkent dolgoztattatódjon-ki, mindenik rész különösen terjesztetődjön helybehagyás végett előnkbe, 's mint törvény is, éppen ezen módok szerént vétetődjön munkába. Minthogy pedig már most ennek egy leg fontosabb része, a' melly t. i. az úgy nevezett Matérialista és Fű-

szerszám portékákat illeti, tökellelességre vite-
tett, és egy különös Patensben magánosan is ki-
nyomtattatott, tehát ez a' közönséges megtartás
végett kihirdettetik, olyan hozzá adással, hogy
mihelyest a' megjobbított Vám-Laistromnak több
részei is a' mi Felséges helybehagyásunk által tö-
kellelességre vitettetnek, a' közönséges megtarta-
tás végett azonnal kihirdettessenek. Ehez kép-
pest rendeljük: — 1) A' Vám-Laistrom jelenlévő
részének a' Materialista- és Füszerzám-porté-
kákra' nézve, 's minden Vámoknak e'szerént va-
ló fizettetések, a' folyó 1810-dik esztendő Okto-
berének 1-ső napján el kezdődik. — 2) Minden
ezen új Laistromban meghatározott, és min-
den több, az 1788-dik esztendőben rendeltetett,
kivitelért és béhozásért fizetődött, és, a' Matéria-
lista 's Füszerzám-portékákat kivévén, mégto-
vább is fennmaradandó vámok, valamint közön-
ségesen minden általvitettetésért fizettető adók,
a' kölső országokkal való kereskedéshez alkal-
maztatott *Conventzionális* pénzszerént vétetnek
és tétetnek-fel. — 3) Lefizettetések ellenben mind
ezeknek a' vámokban nem Conventzionális pénz-
ben kívántatnak, hanem *Bankoczédula-bé-váltó*
Czédulákban, mivelhogy ezek, az ezen 1810-dik
esztendő' Februariusának 26-dik napján költ Pá-
tensünk szerént éppen Conventzionális pénzt je-
lentvén, arra vagynak határozatva, hogy azok-
kal a' közönséges adónak egy része fizetődjön.
— 4) Ezen ilyen Béváltó czédulákkal való vám-
fizetés alól mindazonáltal kivétetődnek az olyan
vámfizetések, a' mellyek nem telnek annyira,
mint a' leg kissebb Béváltó czédulának betse. Az
ilyen fizetéseknek Bankoczédulában kell esni, az

itt következő 5-dik cikkelyben meghatározatódó mérték szerént. — 5) Azon időpontig, míg a' Béváltó Czédulák az a' végre kineveztetett Bankoczédula-bé-váltó és el-törlő Deputatzió által közkézre botsáttatnának, mind a' Materiálista és Füszer szám-portékáért való, mind pedig az egyéb régi vámot, a' folyó 1810-dik esztendő Februariusának 26-kán kijött Patensben meghatározatott mérték szerént, t. i. úgy kell fizetni, hogy valameddig a' *Cursus* 300-nál jobb nem leszen, mind addig 100 Conventziónális forintokért, Bankoczédulában 300 forintokat kell letenni, a' melly mérték, mihelyest egyszer a' *Cursus* 300-nál jobb leszen, időről-időre meghatározatik, hanem 300-nál feljebb való *corsus* szerént tsakugyan soha nem tétetődik. — 6) Addig, míg a' Béváltó czédulák közkézre botsáttatnának, ezen új vámfizetés' módja szerént kell fizetni nem tsak azon portékákért mellyek Oktober' 1-ső napjától fogva a' mi minden örökös tartományainkból kivitetnek vagy béhozattatnak, hanem azokért is, mellyek a' vámmagazinumokban még vámfizetés nélkül találtatnak. — 7) Azokat a' különös vámokat, mellyek a' mi 1803-ban Aug. 27-dikén költ Patensünk szerént a' czúkorra és csokoládébabra határozattak, tsak egyszeresen kell fizetni Bankoczédulával mint eddig. Az ugyan ezen két féle árúportékákra a' vámlaistromban vettette lévő vámokat ellenben a' jelen való Pátens 3-dik és 5-dik cikkelyei szerént. — 8) A' folyó 1810-dik esztendő Oktoberének 1-ső napjától fogva, az 1803-ban Oktob. 3-kán, az 1805-ben Febr. 7-kén, és 1808 ban Aug. 11-kén költ Udvari Dekretomok által rendeltetett 's Kerülő irások által kihirdet-

tetett vámfizetések' módjai is, mellyek szeréntt. i. némely vámok egészen, mások tsak felerészint, vagy conventziónális pénzben fizettettek, vagy pedig 100 helyett 200 fizettetett, így szintén az 50 *p. Cento* hozzáadás is, eltöröltetnek. — 9) Mind azokra a' portékákra nézve pedig, a' mellyekért a' jelenvaló és az 1788-dik esztendőbéli Vám-Laistromokban, a' bé, ki, vagy általvitélért való vámfizetés, nem a' portékáknak massájok, sokaságok, vagy terhek, hanem forintszerént való betsek szerént van kimérsékeltetve, 's a' melly portékáknak betseket a' vámfizetők nem conventzionális pénz, hanem a' Bankoczeduláknak közönséges mennyiségek szerént kötelesek bémondani, rendeljük, hogy az ilyen portékákért való adót tsak a' Bankoczeduláknak egyszeres betsek szerént kellessék fizetni. — 10) Minden egyebekre nézve megmaradnak az 1788-béli Patensben meghatározottatott vagy azólta egyen-egyen kiadatott rendelkezések. — 11) Végezetre a' Magyar Ország és a' Német örökös tartományok között folyó kereskedelemre nézve, Horváth és Erdély országokra is ugyan azon rendelkezések terjesztetnek ki, a' mellyek az 1788-béli közönséges Vám-Laistromban tsak Magyar országra nézve voltak meghatározottatva, 's a' melly mostanában ezeknek természeti és mesterségi szerzeményeikre is kiterjesztetik. — 12) Mind azokat a' vámokat pedig, mellyek a' Magyar Harmintzad' Laistroma szerént, Magyar, Horváth, és Erdély Országoknak a' Német örökös Státusokkal való kereskedéssekre rendeltetve vannak, tovább való határozásig tsak Bankoczedulában kell egyszeresen fizetni:

hanem ellenben ezen vámokra nézve az 50 p. Centó hozzáadás nem töröltetik-el. — “

„*Ferentz.*”

Nagy Britannia.

A' Párisi *Monitör* a' Londoni *Statésman* nevű Ujságból néhány tikkelyeket adván-ki, jegyzéseket vetett utánnak. Mind ezek mind azok e' képpen következnek: —

London, September' 17-dikén.

Az Országlószék tudósított Portugalliából *Almeida* váránok kapitulátziója felől. Ez, rettenetes történet által okoztatott. A' leg nagyobb puskaaporos magazinum fellobbanván, 500 embereket ölt-meg. Meg is sebesedtek sokan, kik között van Generális *Cox* is. (*)

Mondják, hogy a' *Romana* vezérlése alatt levő insurgens sereg, *Mortier* által megverettetett volna.

Mi már megjegyeztük, hogy a' *Buenos-Ayresi* czivódásoknak, mellyek az ott felállott Junta és a' régi Országlószék tagjai között támadtak, az a' vége lett légyen, hogy a' Junta ezeket a' volt Vice-Királyal egyetemben, hajóra ültetvén, Spanyol országba haza küldötte. Nékünk ezen történetfelől már érkeztek környülállásosabb tudósításánik is, de nem tartjuk szükségesnek kihirdetni őket. Mind ezekből úgy ítélnünk, hogy a' Junta fenn akarja tartani a' maga függetlenségét, akár mi légyen is annak a' következése. De megtörténhet ellenben, hogy a' Kadixi Spanyol Junta is szükségesnek találja részéről ítélni, hogy a' *Rio-de-la-Platai* változásokra nézve is egy olyan hathatós proklamátziót tétessen

közönségessé, a' milyent a' Caraccasi változásokara nézve közönségessé tétetett, azért, hogy nem akart függeni az anya ország' Kormányshékétől.

Tegnap magános tudósításaink érkeztek Petersburgból, a' mellyek nagy mégilletődést okoztak ott azon hír által, hogy *Bernadotte*, Svétziai Koronaörökös Hertzeggé választatott, attól félvén közönségesen, hogy a' Frantzia Országlóshék azt fogja kivanni, hogy az Orosz Birodalom adja vissza Svétziának azon tartományokat, mellyeket ettől az utólsó háború alatt elvett; a' Ministeriumban is változást vártak. Az a' rendelés melly szerént a' Gróf *Kamenski* armádiájához 15 ezer embernek kellett vólna a' Duna felé útnak indulni, leg alább mostanában megmásoltatott (**)

A' Párisi Monitör jegyzesei: — „(*) Nem igaz, hogy Generális *Cox* megsebesedett vólna. Semmi baja nints. — „(**) A' Princz *Pontecorvo* Svétziai Koronaörökössé lett választatása, a' reménségnek nagy mezeje az Anglusokra nézve. Haszontalan reménség! Ez a', sem a' Frantzia sem az Orosz Császár által nem reménlett történet, nem fog hidegséget okozni közöttök. Finnlandiát az Orosz birodalomnak engedte Svétzia. E' már most Orosz tartomány; 's ennek elnyerése egyik azon hasznok közzül, mellyeket ez a' nagy birodalom, a' Frantzia birodalommal való öszszeszövetkezésből vett. Finnlandiára szüksége volt az Orosz birodalomnak a' kerekdedségre nézve. Gróf *Kamenskinek* elegendő fegyveres népe van, a' végre, hogy a' Duna mellett elfoglalt tartományokat megoltalmazhassa. Ha *Sándor* Császár illendőnek találándja azt, hogy oda újabb

seregeket küldjön, ki akadályoztathatja-meg őtet abban? *Napoleon* Császár bátorságos az Orosz Birodalom' részéről; éppen ilyen bátorságos az Orosz Birodalom is a' Frantzia Birodalom' részéről. Mi örvendünk, hogy alkalmatosságunk van ezen nyilatkoztatást tenni, minthogy tizenöt napoktól fogva tsak a' hadakozásról beszélnek Európában. Ezt tsak azért hirdetik szántsándékkal, hogy az Anglus népben új bátorságot és új reménységet gerjeszthessenek, az eránt, hogy a' maga mostani szomorú állapotjából még kimenekekedhet. A' Frantzia seregek által a' Meklenburgi tartományokban tétetődő mozgások tsak arra való, hogy az Anglusok' titkos kereskedése gátolassék. Azt mondtuk feljebb, hogy a' Princz Pontecorvo Svétziai Koronaörökössé lett választása váratlan történet lett volna. A' Svétziai Király és nép őtet szabad akarattal, Anglia és az ánglus-gondolkodású Király (*Gustavus Adolphus*) eránt viseltető gyűlölségből választották, a' ki a' maga Koronáját, Anglia' tébolyodott és dühösködő politikájának feláldozta, és most attól mint mindenkór, a' maga szerentsétlenségében elhagyatott. “

Ezen kérdésre nézve: Mitsoda reménység lehet Fr. országnak Angliával lehető megbékélléséhez? ilyen jegyzéseket olvasunk egy közönséges levélben: — “

„Midőn ezen esztendőben Mártzius 19-dikén a' Parlamentom Alsó Házában az Ország' finantziájának állapotja felett folytak a' tanátskozások, azt jegyzette-meg *Martin* nevű tag, hogy az a' nemzeti adósság, melly az 1780-dik esztendőben 184 millió font *Sterlingre* ment, most már 784

millióra menyen, a' mellyért 39,972,000 (har-
 mintzkilentz millio kilentzszáz hetvenkét) font
 Sterling interest kell esztendőnként fizetni. Ha
 igaz ez a' feladás — 's hogy is ne vólna igaz,
 midőn a' Britanniai Senátus előtt tétettetvén, sen-
 ki nem mondott ellene? — egyszerre szemünkbe
 tüntetheti az Angliai Országlószéknek a' hadfoly-
 tatásra való indító okát. Az ő nemzeti adassá-
 gának nagyságában látszik tehát lenni annak oka,
 hogy szünet nélkül keresi hatalmának nagyobb-
 tását, az az, a' hadakozást. Mindenek, a' kik
 az Európában folyó dolgoknak folyamatajokra
 figyelmeztek, szükségesképpen eszekbe vehették
 azt, hogy Anglia szünet nélkül azon mérték sze-
 rént nevelte kívánságait, a' melly mértékben az
 ő nemzeti adóssága nevedett. Ha a' jövendőt
 az elmúltal össze mérjük, meg nem határozhat-
 juk, hogy az Angliai Országlószéknek a' nemzeti
 adosság által való elkerülhetetlen terhelődése
 miatt, az ő tengeri és kereskedési despotismussa
 hol állapotodhat-meg, feltévén azt, hogy a' dol-
 goknak folyása úgy marad, mint eddig volt. —

„Azonközben tsakugyan nem egyedül a'
 nemzeti adosság az, a' melly Angliát a' hadako-
 zásnak folytatására hajlandóvá teszi; átallyá-
 ban vévén, az ő véghetetlen szükségei azok, a'
 mik ő benne a' hadakozásnak kívánását szúlik.
 Azon 39,972,000 font Sterlingeken kívül, mellyek
 néki esztendőnként nemzeti adóssága' interesének
 fizetésére kívántatnak, még 40 és néhány mil-
 liókra van szüksége, mint *Martin* a' Parlamen-
 tomban elő mondotta (t. i. a' szárazon lévő ár-
 madia' számára 19,432,000 — az Agyuzók' szük-
 ségére 3,813,000 — a' tengeri armada' számára

hasanlóképpen 19,578,000 font Sterlingekre. Melly véghetetlen summa! Pedig azzal sem hizelkedhetik magának az Országlószék, hogy ezen költségek, 6 vagy 10 esztendők alatt még sokkal többre ne szaporodjanak, minthogy ha azt gondolóra veszi, hogy a' közelébb múlt 30 esztendők alatt az Angliai Státus' ereje mitsoda lépéseket tett, úgy fogja a' dolgot találni, hogy két harmad résznyivel lépett nagyobbra annál, a'hol az 1780-dik esztendőben állott, a' melly, mértékül vétetődvén azt lehet belőlle kihozni, hogy a' jövő 10 esztendők alatt is hasonlóképpen fog a' dolog történni.

„Anglia' részéről tehát leg nagyobb bizonyossággal fel lehet azt tenni, hogy néki semmi hajlandósága nem lehet a' békességre, ha tsak a' maga eddig való mértékletlen kivánságainak hártárt nem teszen.“

Frantzia Birodalom.

A' Császári Testörző sereg (így szoll a' Monitör) megvendégelte a' Portugalliai Légiót. A' Portugallus katonaság, örömében magánkívül lenni mutatja magát, azért, hogy hazájába visszatérhet, az Anglusokat megverheti, othon lévő hazájafiait a' tévelygésből kiveheti, és így a' tsudálkozás' és háládatosság' adóját a' Császár eránt, a' kit a' tsatázó mezőre kísérvén, a' Frantziáknak győzedelmekből részesült, lefizethetik. Ezen Légió a' Portugalliai katonaság' virága. A' benne taláitató tisztek többire mind nagy familiakból valók. Ezen Légiónak Portugalliába lejendő megérkezése, leg jobb feleletül fog arra az Anglusok által elhíreltetett rágalmazásra szolgál.

ni, hogy ezek a' derék katonák mind megölettetek volna méreg által.

Fontainébleau, Sept. 26-kán. Császár és Császárné ő Felségek tegnap estvéli 7 órakor ideérkeztek, 's azonnal az egész város megvilágosított. A' Császár vadászva jött ide. Princz Borgheze és a' Bergi Nagy Hertzeg (a' Hollandiai volt Király' fia) is ide érkeztek. A' Neuchateli Princzet is várják a' Hollándiai volt Királynéval és egész házanépével egyetemben.

Már a' Párisi Ujságokban is fordult közönséges emlékezet-tétel elő, a' felől, hogy Császárné ő Felsége megáldatott állapotban légyen.

Svétzia.

A' Helsingborgi Magistratus előtt ilyen előadást iratott-bé, mint tanú, a' Koronaörökös' halálának környűlállásairól a' Quidingei Prépost és Lelkipásztor, Magister *Krook*: — “

„Minekutánna ő Királyi Hertzegsége Május 28-kán a' lórol leesett, nekem azonnal tudtomra adatott, hogy hozzám fog ő K. Hertzegsége hoztattatni. Én azonnal ágyat és egyéb alkalmatosságot készíttettem, midőn azalatt Oberster Cederström lóhátán hozzám érkeztén, a' Lundi Professorokhoz Engelhardhoz és Liljewalchoz irni kívánt, hogy ide jövéen, a' K. Hertzeg' orvosának Rossinak légyenek segítségül. Az egyik levelet én magam irtam. A' leveleknek elindittatások után, megérkeztek házamhoz a' testel. Noha semmi jelensége nem látszott rajta az elevenségnek, tsakugyan próbálta azt az Orvos, mejjének és lábtalpjainak asztalkeszkenőkkel való dörgöltetések által az életre vissza hozni. Nem lévén

iparkodásának semmi foganatja, tükör tartatott a' hólnak szája és orra eleibe, hogy látni lehessen, hogy telyességgel nintsen-e' benne a' lélegzésnek semmi jele. Semmi e'félének nyoma észre nem vétetődvén, ruhájából kivetkeztették ő K. Hertzegséget, 's a' megmelegített ágyba lefektették, a' hol a' következt napig nyugodott, melyből akkór ismét felvévén ugyan azon szobában egy nagy asztalra helyheztették. —

„Az alatt, míg az ágyban feküdt a' holt test, a' karján megvágatott érből a' vér folyni kezdvén, az ágyan által a' ház' följire sok vére lefolyt. Hasonló történt a' testnek az asztalra lett tétetődése után. Leg alább lefolyt egy kanna vér az asztalról a' földre, melly felől a' vigyázaton álló tiszt *Fischerström* hirt adott a' Doktor-nak, Rossinak. Én magam is, a' ki nem képzelhettem, hogy egy holt testből ennyi vér folyhasson, több versben szollottam néki a' dolog felől: de mindenkor tsak azt a' feleletet vettem tőle, hogy az igen közönséges és tsekély dolog volna; kétséggkívvül ezért nem is tsinált semmit a' vérnek megállittatására. Azonban nékem úgy is tettett, mintha a' holt testnek karján megvágatott ér, tsak igen pótyögösen lett volna békötetve. Hetfün estvéli 10 órakor (azon nap, mellyen a' Hertzeg a' lórol leesett) a' szolgálóm *Berta Hamar*, azon szobában, a' hol a' Herczeg feküdt, az Oberstlieutenánt Holst' számára ágyat vetvén, azt mondotta, hogy a' Herczeg megmozdult volna; melynek hallására mi azonnal oda futottunk, de úgy találtuk, hogy ez a' mozgás tsak valami hergés lett volna a' halottnak mejjében és nyakában, a' melly azon felfuvódás

által okoztatott volna, melly miatt a' száján apró hojagok ütötték-ki magokat. Kedden reggel megérkeztek Lundból Udvari orvos Engelhard és Professor Liljewalch, a' kik azonnal a' testnek felnyitása felől tanátskoztak Doktor Rossival.

Svétziai Tibell nevű Generálmájor egy nevezetes beszédet mondott-el az öszszegyülekezve lévő Rendek előtt Princz Pontecorvónak Koronaörökös Hertzeggé lett választatásakor. Ez a' beszéd kiadatott a' Stokholmi újságban. Igen rövid summája ennyiben áll: — Az az idő nintsen többé, a' melyben minden nagy és kitsiny Státusok egyenlő politikai fontot tartottak egymás eránt. Tsak három nagy Hatalmasságok tartanak most, Szövettségeseiktől körülvéttetve lévén, ilyen egyenlő fontot egymás eránt. Anglia maga alá vetette, hajós seregeinek hatalmok által a' tengereket. Az Orosz Birodalom a' leg északibb Lapplandiától, *Tornea* városától fogva, a' Duna' torkáig terjesztette-ki birtokait. A' Frantzia Birodalom egész Napnyugoti Európát körülölelte. Svétzia nem tarthat többé semmi számot, geographiai fekvésére 's népének kevés számára nézve, ahoz a' függetlenséghez, mellyel más időkben a' másod rangú Hatalmasságok is birtak. E' kedvetlen igazság: hanem, ha a' revoluzió (a' régi Királyi Ház' megszünése) nem történt volna benne, egészszen el kellett volna néki enyészni a' több Hatalmasságok sorából. Svétziának, hogy fennállhasson, azon Hatalmasság Systemáját kell tökéletes kinyilatkoztatással magáévá tenni (felvenni), a' melytől leg többet reménlhet és semmit nem félhet. Ez a' Hatalom Frantzia Ország. Az előre botsátott igazságnak szükséges követ.

kezése tehát az, hogy Frantzia Princz választódjék Svétziai Koronaörökös Hertzegnek. — Utoljára a' Princz Pontecorvó nagy tálentomairól beszélt az Orátor, azt mondván felőlle, hogy ő Svétziát, valamint a' békességben kormányozni, úgy a' háborúban védelmezni is fogja tudni.

Minden levelezésekből, orvosi jelentés-tételekből, mellyek a' Stokholmi Orvosi Collegiumhoz béküldettek, a' mellyek a' meghalálozott Koronaörökösnek egészséges és beteges állapotjából környülállásait, hirtelen történt halálát, 's a' holt testnek felnyittatását illetik, és a' mellyek már közönségessé tétettek, ítélnetnek már most az ahozértők. Igen nevezetesek mind ezek között a' Linkiöpingi Professornak *Lobinne*k, két tudósításai, a' mellyek szerént, valamint Svétziába lett érkezése után történt hirtelen való megbetegülese a' Printznek, úgy szintén az ő halálának környülállásai, és az ő testének felnyittatása után észrevétetett jelek is, igen fundamentomosan valamelly lassan dolgozó erejű méreggel való megétetődésnek tulajdonittatnak.

* * *

Jobbitás. — A' közelébb költ Kurirban az utolsó lapon két fontos hibák estek, mellyek így jobbittassanak-meg: *elsősor*, felülről számlálván a' 22-dik sorban *magyarázott* helyett *magyarozott*; *másodsor*, leg alól, D. D. S. helyett P. D. olvastassék.